

9. JAK ZORGANIZOWAĆ NIEODPŁATNĄ MEDIACJĘ W POWIECIE

Odpowiedzi na pytania powiatów – wersja na dzień 29_10_2019
(w planach aktualizacja o nowe pytania)

Spis treści

9a. PODMIOTY PROWADZĄCE. Na czym polega obowiązkowa od 2020 r. nieodpłatna mediacja w każdym powiecie? Czy mediację mają prowadzić radcy prawni, adwokaci czy organizacje pozarządowe? Czy w porozumieniach zawieranych z samorządami prawniczymi należy zawrzeć zapis, że każdy samorząd prawniczy zobowiązuje się zapewnić jednego adwokata lub radcę prawnego będącego jednocześnie mediatorem?.....	3
9b. FINANSOWANIE. Czy nieodpłatna mediacja w 2020 r., która jest elementem NPP i NPO, realizowana jest w ramach tych zadań i czy są wyszczególnione na nią środki?	5
9c. UPRAWNIENI. Czy strony mediowanego sporu muszą spełniać szczegółowe kryteria kwalifikujące do zasięgnięcia NPP lub NPO? Czy muszą być mieszkańcami danego powiatu? Czy może być mediowana sprawa osób, których spór jest na etapie sądowym?	5
9d. MEDIATORZY. Jakimi uprawnieniami muszą legitymować się osoby prowadzące w punktach nieodpłatną mediację, obowiązkową od 2020 roku?	6
9e. WYNAGRODZENIE MEDIATORA. Jak zorganizować pracę i wyliczyć wynagrodzenie mediatora? Czy w sytuacji kiedy punkt nie jest określony jako specjalistyczny w zakresie mediacji, należy osobno rozliczyć czas 2 godzin trwania tzw. spotkania mediacyjnego prowadzonego przez kwalifikowanego mediatora? Jeżeli dyżur NPO zorganizowany przez organizację pozarządową nie będzie stale prowadzony przez doradcę o kwalifikacjach mediatora, to koszty takiego dyżuru, gdy odbyło się jedno 2-godzinne spotkanie mediacyjne należy rozliczyć dzieląc przypadającą kwotę za dyżur na mediatora i doradcę?	7
9f. PRZYPISANIE MEDIATORÓW. Czy od 2020 do każdego punktu obsługiwanego przez przedstawicieli samorządów prawniczych ma być przypisany co najmniej jeden adwokat lub radca prawny będący jednocześnie mediatorem, tj. wpisany na listę mediatorów, o której mowa w art. 4a ust. 6 ustawy, a każda organizacja pozarządowa prowadząca punkt powinna zagwarantować współpracę z mediatorem w razie potrzeby?.....	7
9g. LICZBA MEDIATORÓW. Czy mediacje w punktach powierzonych organizacjom pozarządowym mogą być zorganizowane w taki sposób, aby jeden mediator jeździł do punktów, gdzie zgłoszona zostanie taka potrzeba? Czy ten sam mediator, o którym mowa w art. 4a ust. 6, może obsługiwać kilka punktów, objętych różnymi umowami?	8
9h. SPECJALIZACJA W MEDIACJI. Zgodnie z art. 8 ust. 13 w przypadku określenia specjalizacji jako nieodpłatna mediacja, wszystkie lub wybrane dyżury w danym punkcie mogą być poświęcone jedynie nieodpłatnej mediacji. W związku z powyższym, co w sytuacji gdy powiat faktycznie określi specjalizację w danym punkcie, jako nieodpłatna mediacja np. w jednym z wybranych dni w tygodniu?.....	8
9i. OPTIMALNA ORGANIZACJA MEDIACJI. Co w sytuacji, gdy nie będzie chętnych osób do skorzystania z nieodpłatnej mediacji w punkcie specjalistycznym? Czy dany punkt będzie zamknięty? Jak wiadomo	

wynagrodzenie mediatora, o którym mowa w art. 4a ust. 6, oblicza się proporcjonalnie do czasu przeznaczanego na prowadzenie przez niego nieodpłatnej mediacji.	9
9j. ZMIANY W UMOWACH. Czy wprowadzenie obowiązkowej mediacji wpływa na kształt zawieranych umów z wykonawcami NPP i NPO w powiecie, w tym z mediatorami?	10
9k. CZAS MEDIOWANIA. Ile trwa tzw. spotkanie mediacyjne prowadzone przez mediatora?	11
9l. KONKURS OFERT. Jak należy ogłosić konkurs ofert na realizację zadania publicznego NPP lub NPO, aby objąć zadanie nieodpłatnej mediacji jako obligatoryjne od 2020?	11
9m. NIEOBOWIĄZKOWY WPIS NA LISTY WOJEWODY W ZAKRESIE NIEODPŁATNEJ MEDIACJI (dalej NM). Czy w przypadku zlecenia realizacji zadania określonego bez określenia specjalizacji dyżuru (tj. nieprzeznaczonego w szczególności na nieodpłatną mediację), podmiot składający ofertę na realizację zadania w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej powinien być wpisany na jednocześnie na dwie listy, tj. NPP i NM właściwego wojewody, natomiast w przypadku świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jednocześnie na listy NPO i NM właściwego wojewody?	11
9n. PRZYGOTOWANIE LOKALI. Jak przygotowywać lokale punktów w związku z wdrożeniem obowiązkowej nieodpłatnej mediacji w 2020 roku? 2 pytania:	12
9na. OZNAKOWANIE LOKALI. Czy każdy lokal, gdzie odbywa się dyżur NPP i NPO powinien być oznakowany, w sposób wskazujący, że świadczy się tam nieodpłatną mediację?	12
Propozycje gotowych afiszy do pobrania.....	12
9nb. WYPOSAŻENIE LOKALI. Czy każdy lokal gdzie udziela się NPP lub NPO powinien być dodatkowo wyposażony w stół i w miejsca do siedzenia?	13
9o. DOKUMENTACJA SPOTKAŃ MEDIACYJNYCH. Co należy zrobić z dokumentacją mediacji, które zostały rozpoczęte przed wdrożeniem systemu teleinformatycznego (przewidywane zakończenie mediacji za kilka tygodni)?	13
9p. Szczegółowe omówienie PRZYKŁADU 1 - propozycji organizacji nieodpłatnej mediacji na 2020 nadesłanej przez powiat.	13
9r. Szczegółowe omówienie PRZYKŁADU 2 – wariantów organizacji nieodpłatnej mediacji na 2020 nadesłanych przez powiat.....	15

9a. PODMIOTY PROWADZĄCE. Na czym polega obowiązkowa od 2020 r. nieodpłatna mediacja w każdym powiecie? Czy mediację mają prowadzić radcy prawni, adwokaci czy organizacje pozarządowe? Czy w porozumieniach zawieranych z samorządami prawniczymi należy zawrzeć zapis, że każdy samorząd prawniczy zobowiązuje się zapewnić jednego adwokata lub radcę prawnego będącego jednocześnie mediatorem?

Tak. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3a i art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 294), zwanej dalej „ustawą”, nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmują także nieodpłatną mediację, a od 2020 roku świadczenie nieodpłatnej mediacji odbywa się w punktach każdego rodzaju, prowadzonych przez wszystkie podmioty świadczące NPP i NPO.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami w praktyce powiat zachowuje znaczny wpływ na sposób organizacji nieodpłatnej mediacji, w tym przede wszystkim na stopień zaangażowania w nieodpłatną mediację i zakres świadczonych usług na poszczególnych dyżurach tj.:

- **usługi mediacyjne, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 1-3 oraz 5 ustawy (czyli z wyłączeniem spotkań mediacyjnych, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4),**
- **czy też pełen wachlarz usług mediacyjnych, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 1-5 ustawy (czyli łącznie z przeprowadzeniem spotkań mediacyjnych).**

Jest to możliwe, gdy powiat zaplanuje organizację nieodpłatnych usług mediacyjnych w październiku, jeszcze na etapie projektowania pracy punktów na kolejny rok.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 12 ustawy w zależności od bieżącego zapotrzebowania na nieodpłatną mediację, zgłaszanego przez osoby uprawnione, w punkcie organizuje się:

- spotkanie z mediatorem poświęcone nieodpłatnej mediacji w zakresie, o którym mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4, z tym, że czas trwania jednego spotkania z mediatorem podczas dyżuru nie może przekroczyć połowy czasu trwania dyżuru lub
- kieruje się osobę uprawnioną na dyżur, którego specjalizację określono jako nieodpłatna mediacja, odbywający się w innym punkcie, pod warunkiem, że na terenie danego powiatu taki dyżur został zorganizowany.

Powyższe oznacza, że regulacja art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy ma na celu zachęcenie powiatów do wyznaczenia przynajmniej jednego punktu albo jednego dyżuru specjalizującego się w świadczeniu nieodpłatnej mediacji. Jeśli więc w trakcie świadczenia NPP lub NPO wykonawcy stwierdzą potrzebę skierowania osoby uprawnionej na mediację, będą mogli poinformować tę osobę o możliwości skorzystania ze specjalistycznego dyżuru mediacyjnego, o ile taki zorganizowano na obszarze powiatu. Nie ma więc bezwzględnej konieczności organizowania w każdym punkcie prowadzonym przez adwokatów, radców prawnych oraz organizacje pozarządowe tzw. spotkania mediacyjnego z wykwalifikowanym mediatorem, który nie mógłby przekroczyć połowy czasu trwania dyżuru (art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy).

Opisana powyżej praktyka ułatwi zarówno organizację usług nieodpłatnej mediacji, jak i rozliczenie czasu pracy wykonawców. Należy podkreślić, że dostępność do nieodpłatnej mediacji musi uwzględniać rzeczywiste zapotrzebowanie beneficjentów systemu, a więc najczęściej lokalnej społeczności na tę usługę. Możliwe jest jednak, że zainteresowanie tą usługą będzie wzrastało stopniowo i obecnie wystarczające okaże się wyznaczenie pojedynczych dyżurów. Decyzja w tym zakresie należy do starosty, gdyż w myśl regulacji art. 8 ust. 1 ustawy zadania polegające m.in. na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego - w ramach których prowadzona jest nieodpłatna mediacja - są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.

Jeśli więc na terenie powiatu zostanie zorganizowany specjalistyczny dyżur mediacyjny, koordynator powiatowy może przekazać wykonawcom usług wytyczne z zakresu kierowania tam osób zainteresowanych spotkaniem mediacyjnym (art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy). Zalecamy również uregulowanie

tej kwestii w postanowieniach umowy zawieranej z wykonawcami. Sposobność ku temu wynika z art. 6 ust. 2 pkt 6a i art. 11 ust. 7 ustawy, zgodnie z którymi umowa określa w szczególności m.in. „sposób zorganizowania w punkcie spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1”.

Podkreślenia wymaga, że osobą stale dyżurującą w punkcie, którego specjalizację określono jako nieodpłatna mediacja może być mediator o którym mowa w treści art. 4a ust. 6 ustawy. W sytuacji, w której osoba uprawniona nie będzie mogła zostać skierowana na taki dyżur specjalistyczny, np. ze względu na wystąpienie jednej z negatywnych przesłanek podmiotowych, wymienionych w art. 4a ust. 7 ustawy, nakładających na mediatora obowiązek odmowy przeprowadzenia nieodpłatnej mediacji, należy zorganizować osobne spotkanie z mediatorem wskazanym przez ORA, OIRP lub mediatorem współpracującym z organizacją pozarządową.

Powyższe rozwiązania, umożliwiają sprawne ogłoszenie efektywnego konkursu na prowadzenie punktu specjalizującego się w mediacji, co będzie skutkowało wyłonieniem oferty organizacji z ugruntowanym dorobkiem w zakresie prowadzenia mediacji i dysponującej w tym zakresie doświadczoną kadrą, bądź też skorzystaniem z propozycji przedstawionej przez samorząd prawniczy, dotyczącej osoby mediatora (będącego jednocześnie radcą prawnym lub adwokatem), która poza odpowiednią dokumentacją kwalifikacji mediatora prezentuje konkretny dorobek w dziedzinie mediacji.

Należy również podkreślić, że wyznaczenie dyżurowi konkretnej specjalizacji nie ogranicza możliwości świadczenia porad o innej tematyce, jeśli nie byłoby permanentnego zapotrzebowania na usługi mediacyjne, a osoba dyżurująca oprócz uprawnień mediatora, posiadałaby również dodatkowe kwalifikacje.

Odnosząc się do kwestii wyposażenia punktów, w których będzie udzielana nieodpłatna mediacja, w pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z wymogiem zawartym w § 5 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492), zwanym dalej „rozporządzeniem” pomieszczenie lokalu przeznaczonego do prowadzenia nieodpłatnej mediacji wyposaża się w stół wraz z miejscami siedzącymi dla co najmniej czterech osób. Zatem przy założeniu, że większość tzw. spotkań mediacyjnych w danym powiecie będzie odbywać się jedynie w trakcie trwania wyznaczonych do tego dyżurów mediacyjnych, można przyjąć, iż dopuszczalne jest zapewnienie dodatkowego wyposażenia lokalu przede wszystkim w tych punktach, które faktycznie będą przeznaczone dla świadczenia nieodpłatnej mediacji, zaliczając w to tzw. spotkania mediacyjne, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4. Przypuszczenie, że większość wizyt poświęconych mediacji będzie odbywać się na dyżurach specjalistycznych uzasadnia fakt, że już w trakcie zapisu na wizytę można skierować beneficjenta bezpośrednio na dyżur przeznaczony na nieodpłatną mediację. Zgodnie z powyższym, wymóg odpowiedniego wyposażenia punktu w stół i dodatkowe, co najmniej cztery miejsca siedzące, powinien być stosowany do każdego punktu, gdzie może być prowadzona mediacja. Odnosząc się do kwestii minimalnej liczby miejsc siedzących w lokalu, należy przyjąć, że przepis mówi o czterech dodatkowych miejscach do siedzenia. Konieczne jest więc też zapewnienie miejsca siedzącego osobie świadczącej nieodpłatną mediację.

Jednak z uwagi na możliwość zaistnienia wyjątkowej sytuacji np. wspomniana wyżej konieczność wyłączenia osoby mediatora (art. 4a ust. 7), niezbędne jest zapewnienie możliwości doposażenia (choćby tymczasowo) wybranych lokali innych punktów w stół z miejscami siedzącymi, w których zorganizuje się tzw. spotkania mediacyjne. Na marginesie można wskazać, że przepisy wykonawcze nie precyzują konkretnych rozmiarów stołów, zatem przy czterech dodatkowych miejscach siedzących można uznać, że również stół o niewielkich rozmiarach (np. 80 x 80 cm) będzie wystarczający.

Ponieważ od dnia 1 stycznia 2020 r. nieodpłatna mediacja jest obowiązkową usługą świadczoną w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej, to w porozumieniach pomiędzy powiatem i okręgową radą adwokacką lub radą okręgową izby radców prawnych należy zawrzeć zobowiązanie ww. samorządów do wskazania adwokatów lub radców prawnych posiadających uprawnienia mediatora do prowadzenia nieodpłatnej mediacji w rozumieniu art. 4a ust. 1 pkt 4 ustawy – w liczbie co najmniej jednego adwokata lub radcy prawnego, posiadającego jednocześnie uprawnienia mediatora.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy „okręgowa izba adwokacka oraz okręgowa izba radców prawnych zawiera corocznie z powiatem porozumienie w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu, określające w szczególności m.in. liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania, w tym z zakresu nieodpłatnej mediacji”.

Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 2 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 3a ustawy, w przypadku niezawarcia porozumienia do dnia 30 listopada 2019 r. starosta przekazuje dziekanom okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych informacje wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a, d oraz e albo ust. 3 ustawy. Na podstawie tych informacji dziekani zobowiązani są wskazać odpowiednio co najmniej jednego adwokata lub radcę prawnego wyznaczonego do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2020 r., posiadającego także uprawnienia mediatora.

9b. FINANSOWANIE. Czy nieodpłatna mediacja w 2020 r., która jest elementem NPP i NPO, realizowana jest w ramach tych zadań i czy są wyszczególnione na nią środki?

Nieodpłatna mediacja jest realizowana w ramach udzielania NPP (art. 3 ust. 1 pkt 3a ustawy) i w ramach świadczenia NPO (art. 3a ust. 2 ustawy), obligatoryjnie od 2020 roku. W związku z powyższym nie ma potrzeby, aby na udzielanie nieodpłatnej mediacji musiały być przeznaczone dodatkowe środki w ramach dotacji udzielanej powiatom na realizację zadań objętych ustawą. Zasady rozdysponowania dotacji określa art. 20 ust. 1 ustawy, który stanowi, że dotacja jest przeznaczana w 91% na wynagrodzenia z tytułu umów, o których mowa w art. 6 (tj. zawieranych z adwokatami lub radcami prawnymi), natomiast w przypadku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej - na rzecz wyłonionej organizacji pozarządowej.

Dodatkowo w zakresie umów zawieranych przez powiaty z adwokatami lub radcami prawnymi, wynika to z art. 6 ust. 3 ustawy, który stanowi, że „suma wynagrodzeń wynikających z umów, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty dotacji, o której mowa w art. 20 ust. 1, w części przypadającej na wynagrodzenia w punkcie. Wynagrodzenie mediatora, o którym mowa w art. 4a ust. 6, oblicza się proporcjonalnie do czasu przeznaczonego na prowadzenie przez niego nieodpłatnej mediacji”.

9c. UPRAWNIENI. Czy strony mediowanego sporu muszą spełniać szczegółowe kryteria kwalifikujące do zasięgnięcia NPP lub NPO? Czy muszą być mieszkańcami danego powiatu? Czy może być mediowana sprawa osób, których spór jest na etapie sądowym?

Zgodnie z art. 4a ust. 4 ustawy z darmowej mediacji może skorzystać każda osoba fizyczna lub prawna (np. spółka, instytucja, spółdzielnia, wspólnota mieszkaniowa), „dążąca do polubownego rozwiązania sporu”, ale pod warunkiem, że stroną inicjującą skorzystanie z nieodpłatnej mediacji (osobą uprawnioną) jest osoba fizyczna, której nie stać na komercyjną pomoc prawną i która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej (art. 4 ust. 2 ustawy). Druga strona sporu, jeśli jest zapraszana do mediacji przez osobę uprawnioną, nie musi spełniać kryteriów do skorzystania NPP lub NPO, które nie mają zastosowania do osób prawnych.

Żadna ze stron sporu nie musi być mieszkańcem danego powiatu. Nieodpłatna mediacja, będąca częścią NPP i NPO, podobnie jak te usługi, jest świadczona w wybranym punkcie w Polsce. Nie obowiązuje właściwość terytorialna według miejsca zamieszkania. Niewątpliwie w niektórych rodzajach spraw osoby uprawnione będą wolały zgłosić się na mediację w miejsce oddalone od miejsca zamieszkania, w których będą miały większe poczucie anonimowości i dyskrecji.

Sprawy, które są już na drodze sądowej, również mogą być objęte nieodpłatną mediacją do momentu i pod warunkiem, że sąd jeszcze nie wydał postanowienia o skierowaniu stron do mediacji w tej konkretnej

sprawie. W takim wypadku, zgodnie z art. 4a ust. 2 pkt 1 ustawy, strony nie mogą już skorzystać z nieodpłatnej mediacji, choć oczywiście nadal mogą skorzystać z mediacji sądowej lub samodzielnie zgłosić się do mediatora świadczącego usługi rynkowe.

Należy podkreślić, że nigdy nie może być mediowana sprawa, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron zachodzi przemoc (w art. 4a ust. 2 pkt 2 ustawy), - ze względu na ryzyko wtórnej wiktyimizacji, wynikającej z braku zagwarantowania dobrowolności, która jest niezbędnym warunkiem mediacji.

9d. MEDIATORZY. Jakimi uprawnieniami muszą legitymować się osoby prowadzące w punktach nieodpłatną mediację, obowiązującą od 2020 roku?

Usługi z zakresu nieodpłatnej mediacji, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 1-3 oraz 5 ustawy są świadczone przez każdą osobę niebędącą mediatorem, a dyżurującą w punkcie NPP i NPO (art. 4a ust. 8). Zatem osoby uprawnione od 2020 roku w każdym punkcie powinny uzyskać informację na temat możliwości skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających, jak również wsparcia w działaniach mających na celu przystąpienie do mediacji (przygotowanie projektu umowy czy wniosku o mediację; przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej, czy też udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem).

Natomiast do przeprowadzenia właściwej mediacji w formie wspólnych lub tzw. wahadłowych, tj. z każdą ze stron z osobna, o których mowa w art. 4a ust.1 pkt. 4 ustawy, upoważniony jest wyłącznie mediator.

Zgodnie z art. 4a ust. 6 ustawy mediatorem może być osoba wpisana na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego, o której mowa w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 52, 55 i 60), lub wpisana na listę mediatorów prowadzoną przez organizację pozarządową w zakresie swoich zadań statutowych lub uczelnianą, o której mowa w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, o której informacji przekazano prezesowi sądu okręgowego (oba rodzaje list dostępne są na stronach internetowych sądów). Zatem wymagania stawiane mediatorom prowadzącym nieodpłatną mediację są zbieżne z wymaganiami stawianymi mediatorom prowadzącym mediację innego rodzaju.

Należy również wyjaśnić, że w świetle powyższych zasad wynikających z obowiązujących regulacji, posiadanie certyfikatu potwierdzającego uzyskanie kwalifikacji mediatora w wyniku walidacji przeprowadzonej przez Instytucję Certyfikującą, nie wpływa na wybór mediatorów działających w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. z 10.12.2018 r. poz. 1198) jak i Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach gospodarczych” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. z 10.12.2018 r. poz.1201) nie ma wpływu na dotychczasowe szkolenia, które są prowadzone przez ośrodki mediacyjne oraz na ich zaangażowanie w prowadzenie mediacji w punktach nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub punktach nieodpłatnej pomocy prawnej.

9e. WYNAGRODZENIE MEDIATORA. Jak zorganizować pracę i wyliczyć wynagrodzenie mediatora? Czy w sytuacji kiedy punkt nie jest określony jako specjalistyczny w zakresie mediacji, należy osobno rozliczyć czas 2 godzin trwania tzw. spotkania mediacyjnego prowadzonego przez kwalifikowanego mediatora? Jeżeli dyżur NPO zorganizowany przez organizację pozarządową nie będzie stale prowadzony przez doradcę o kwalifikacjach mediatora, to koszty takiego dyżuru, gdy odbyło się jedno 2-godzinne spotkanie mediacyjne należy rozliczyć dzieląc przypadającą kwotę za dyżur na mediatora i doradcę?

W przypadku punktów niewyspecjalizowanych, prowadzonych przez powiat we współpracy z przedstawicielami samorządów prawniczych wynagrodzenie należy obliczać proporcjonalnie do liczby przepracowanych godzin, gdyż mediator świadczy mediacje w punkcie albo w ramach ogólnych dyżurów NPP i NPO albo w ramach spotkań mediacyjnych, zorganizowanych w miejsce dyżuru osób udzielających NPP lub NPO na danym dyżurze. Zasada ta wynika z art. 6 ust. 3 ustawy, przy czym sformułowanie, że „wynagrodzenie mediatora, o którym mowa w art. 4a ust. 6, oblicza się proporcjonalnie do czasu przeznaczonego na prowadzenie przez niego nieodpłatnej mediacji” należy rozumieć w taki sposób, że wynagrodzenie mediatora jest należne, nawet w sytuacji, gdy strona zarejestrowana na tzw. spotkanie mediacyjne, nie przyjdzie na umówioną wizytę i nie dojdzie do świadczenia usług mediacyjnych. Zasada ta jest analogiczna do wynagrodzenia „za gotowość na dyżurze” stosowanej wobec pozostałych wykonawców świadczących NPP lub NPO.

Zaś rozliczenie mediatora pracującego dla organizacji pozarządowej prowadzącej punkt NPP czy NPO leży w gestii tego podmiotu. Oczywiście podmioty te mogą stosować zasady analogiczne, jak przy wynagradzaniu godzin pracy przedstawicieli zawodów prawniczych, które umowy zawarły bezpośrednio z powiatem.

W jednym i drugim przypadku czas pracy mediatora powinien mieścić się w sumarycznym czasie pracy punktów, jako że środki na nieodpłatną mediację pochodzą z puli dotacji na wynagrodzenia przedstawicieli samorządów prawniczych lub przeznaczanej na działania organizacji pozarządowej prowadzącej punkty.

9f. PRZYPISANIE MEDIATORÓW. Czy od 2020 do każdego punktu obsługiwanego przez przedstawicieli samorządów prawniczych ma być przypisany co najmniej jeden adwokat lub radca prawny będący jednocześnie mediatorem, tj. wpisany na listę mediatorów, o której mowa w art. 4a ust. 6 ustawy, a każda organizacja pozarządowa prowadząca punkt powinna zagwarantować współpracę z mediatorem w razie potrzeby?

Tak. Organizacje pozarządowe są zobligowane wykazać gotowość do świadczenia nieodpłatnej mediacji w razie takiej potrzeby poprzez wykazanie współpracy z mediatorem, przy ubieganiu się o wpis przez wojewodę na listę podmiotów uprawnionych zarówno do świadczenia NPP, jak i NPO. Wpis na tę listę jest od 2020 roku warunkiem niezbędnym do prowadzenia punktów w powiatach.

W związku z faktem, że świadczenie nieodpłatnej mediacji (na zasadach określonych w treści art. 4a ustawy) od 2020 r. jest obligatoryjne, tym samym również samorządy zawodowe adwokatów i radców prawnych mają obowiązek wskazać mediatora do przeprowadzania mediacji we wszystkich punktach prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych. Wobec przedstawionych spostrzeżeń i obaw o dopełnienie tego obowiązku przez samorządy prawnicze warto podkreślić, że oba samorządy prawnicze powołały ośrodki mediacyjne, w których usługi świadczą wykwalifikowani mediatorzy, figurujący na listach, o której informacje przekazano prezesowi sądu okręgowego, zatem spełniający wymogi art. 4a ust. 6 ustawy. Krajowa Izba Radców Prawnych w dniu 16 października 2017 r. utworzyła Ogólnopolską Sieć Radców Prawnych wraz z ośrodkami prowadzonymi przez Okręgowe Izby Radców Prawnych i listami mediatorów będących radcami prawnymi. Lista ogólnopolska wraz z danymi kontaktowymi jest dostępna na stronie internetowej KIRP pod adresem: <http://mediacje.kirp.pl/mediatorzy-cmg/>.

Jednocześnie informuję, że od 2011 r. funkcjonuje Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, na listach którego oferowane są usługi mediatorów osób będącymi adwokatami (<http://centrummediacji.nra.pl/#gotomediators>).

Ponadto [zob. rozwinięcie w pkt 9a.](#)

9g. LICZBA MEDIATORÓW. Czy mediacje w punktach powierzonych organizacjom pozarządowym mogą być zorganizowane w taki sposób, aby jeden mediator jeździł do punktów, gdzie zgłoszona zostanie taka potrzeba? Czy ten sam mediator, o którym mowa w art. 4a ust. 6, może obsługiwać kilka punktów, objętych różnymi umowami?

Tak, o ile posiada umowę na świadczenie tych usług z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi dane punkty, gdyż to z nimi będzie się rozliczał za usługi.

Podobnie w przypadku punktów prowadzonych przez radców prawnych i adwokatów, możliwe jest wyznaczenie przez odpowiedni samorząd prawniczy mediatora, będącego radcą prawnym lub adwokatem, do prowadzenia mediacji w więcej niż jednym punkcie położonym na obszarze powiatu, prowadzonym przez radców prawnych lub adwokatów.

W takim przypadku mediatorzy wskazani przez samorządy zawodowe, tak jak pozostali adwokaci i radcy prawni, powinni posiadać umowy zawarte bezpośrednio z powiatem. Natomiast ze względu na trudność oszacowania z góry zapotrzebowania na mediację, umowy te mogą mieć również charakter otwarty lub ramowy tj. nie przesądzać z góry godzin pracy, ale jedynie określać ramy i zasady organizowania tzw. spotkań mediacyjnych w punktach prowadzonych przez przedstawicieli ORA lub OIRP.

Dopuszczalna jest też sytuacja, jak w przypadku innych usług pomocy prawnej, że mediatorzy posiadający umowy zawarte bezpośrednio z powiatem, po wskazaniu ich przez ORA lub OIRP, będą świadczyć też usługi mediacyjne z ramienia organizacji pozarządowej prowadzącej punkty w tym samym powiecie. Natomiast mediator niebędący zarazem radcą prawnym lub adwokatem nie może świadczyć usług nieodpłatnej mediacji w punktach obsługiwanych przez przedstawicieli samorządu prawniczego.

9h. SPECJALIZACJA W MEDIACJI. Zgodnie z art. 8 ust. 13 w przypadku określenia specjalizacji jako nieodpłatna mediacja, wszystkie lub wybrane dyżury w danym punkcie mogą być poświęcone jedynie nieodpłatnej mediacji. W związku z powyższym, co w sytuacji gdy powiat faktycznie określi specjalizację w danym punkcie, jako nieodpłatna mediacja np. w jednym z wybranych dni w tygodniu?

Zgodnie z art. 8 ust. 9 ustawy wszystkie lub wybrane dyżury w punkcie mogą posiadać określoną specjalizację. Specjalizację dyżuru określa się w szczególności poprzez wskazanie dziedziny prawa lub problematyki NPP lub NPO świadczonych podczas dyżuru, albo poprzez wskazanie grupy osób uprawnionych, do których w szczególności adresuje się NPP lub NPO świadczone podczas dyżuru.

Specjalizacja w zakresie prowadzenia nieodpłatnej mediacji zgodnie z art. 8 ust. 13 ustawy może być co do zasady zorganizowana w dwóch wariantach:

- mediacja (z włączeniem tzw. „spotkań mediacyjnych”) i pozostałe usługi NPP lub NPO, stosowanie do zgłaszanego zapotrzebowania – dyżur taki może prowadzić organizacja wpisana na listy prowadzone przez wojewodę w zakresie NPP lub NPO

- wyłącznie mediacja – dyżur taki może prowadzić organizacja wpisana na listy prowadzone przez wojewodę w zakresie NPP lub NPO, jak również jedynie w zakresie NM (art. 11 ust. 6a. „W przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 13, jeżeli wszystkie dyżury w danym punkcie poświęcone będą jedynie nieodpłatnej mediacji, o powierzenie prowadzenia takiego punktu może ubiegać się również organizacja

pozarządowa, w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b lub 22a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wpisana na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1, w zakresie prowadzenia nieodpłatnej mediacji”). Zob. również [rozwińnięcie w pkt 9m](#).

Powyższe nie wyklucza bliższego określenia specjalizacji w konkretnym rodzaju mediacji. Przykładowo specjalistycznym dyżurom mediacyjnym może zostać nadana specjalizacja mediacja pojednawcza (w odniesieniu do spraw rodzinnych), mediacja gospodarcza wierzyciel-dłużnik, mediacja dla lokatorów kamienic reprzywatyzowanych.

Warto podkreślić, że wyznaczenie specjalizacji danego punktu lub pojedynczego dyżuru nie wyklucza świadczenia w tym punkcie usług z innych dziedzin lub innym grupom osób uprawnionych. Powyższe ma zastosowanie również w przypadku art. 8 ust. 13 ustawy, który dotyczy nieodpłatnej mediacji. Nadanie specjalizacji w zakresie nieodpłatnej mediacji stanowi jedynie opcję, której celem jest zagospodarowanie czasu dyżuru w razie braku zapotrzebowania na tzw. spotkania mediacyjne, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4 tj. właściwe sesje mediacyjne prowadzone wyłącznie przez kwalifikowanych mediatorów, w odróżnieniu od pozostałych usług z zakresu nieodpłatnej mediacji (art. 4a ust. 1 pkt 1-3 oraz 5), które mogą prowadzić również inne osoby udzielające NPP lub świadczące NPO.

Trzeba też zauważyć, że wyznaczenie przez każdy z powiatów przynajmniej jednego dyżuru o specjalizacji z zakresu nieodpłatnej mediacji powinno od 2020 r. ułatwić organizację tego obowiązkowego zadania. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli na skorzystanie z regulacji wskazanej w art. 8 ust. 12 pkt 2, który określa sposób postępowania w przypadku zgłoszenia przez osoby uprawnione bieżącego zapotrzebowania na nieodpłatną mediację. Zgodnie z ww. przepisem istnieje możliwość skierowania osoby uprawnionej na dyżur, którego specjalizację określono jako nieodpłatna mediacja, odbywający się w innym punkcie, pod warunkiem, że taki dyżur został zorganizowany na terenie tego samego powiatu. [Zob. również rozwińnięcie w pkt 9a oraz 9p i 9r](#).

9i. OPTYMALNA ORGANIZACJA MEDIACJI. Co w sytuacji, gdy nie będzie chętnych osób do skorzystania z nieodpłatnej mediacji w punkcie specjalistycznym? Czy dany punkt będzie zamknięty? Jak wiadomo wynagrodzenie mediatora, o którym mowa w art. 4a ust. 6, oblicza się proporcjonalnie do czasu przeznaczanego na prowadzenie przez niego nieodpłatnej mediacji.

Kwestia efektywnego wykorzystania funduszy publicznych przy świadczeniu nieodpłatnej mediacji, powinna być zawsze brana pod uwagę przy planowaniu grafiku dyżurów w powiecie na kolejny rok na podstawie art. 9 ust. 1 lub 3 ustawy.

W związku z trudnością w oszacowaniu z góry popytu na nową usługę nieodpłatnej mediacji, w okresie rozpoczęcia jej upowszechniania, dobrym rozwiązaniem byłoby wyznaczenie początkowo specjalizacji mediacja dla pojedynczego dyżuru dziennego lub wybranych dni w tygodniu, a nie całego punktu ze wszystkimi pięcioma dyżurami. Opcję taką przewiduje art. 8 ust. 13, o ile powiat zdecyduje się na wyznaczenie specjalizacji nieodpłatnej mediacji.

Rozwiązanie takie wydaje się o tyle korzystne, że stosownie do art. 8 ust. 12 pkt 2 umożliwi wszystkim wykonawcom w danym powiecie kierowanie na przeprowadzenie właściwej mediacji na dyżur specjalistyczny w miejsce organizowania spotkań mediacyjnych w swoich punktach. Zaś powiatowi da możliwość dokonania odpowiedniej rejestracji wizyty na etapie zapisów mieszkańców, o ile osoba uprawniona na tym etapie posiada już wiedzę, że w jej sprawie mediacja może znaleźć zastosowanie. Również każdy wykonawca podczas świadczenia NPP i NPO powinien ocenić sprawę zgłoszoną do pomocy pod kątem zastosowania również polubownych metod rozwiązywania sporów i ewentualnie wskazywać osobom uprawnionym możliwość skorzystania także z nieodpłatnej mediacji.

Na marginesie tylko należy podkreślić, że w każdej sytuacji ogromne znaczenie będzie miało upowszechnienie wśród mieszkańców wiedzy o dostępności nowej usługi nieodpłatnej mediacji.

Zob. również pkt 9a.

9j. ZMIANY W UMOWACH. Czy wprowadzenie obowiązkowej mediacji wpływa na kształt zawieranych umów z wykonawcami NPP i NPO w powiecie, w tym z mediatorami?

- Jak stanowi art. 6 ust. 2 pkt 6a umowa powiatu zawarta z przedstawicielem samorządu prawniczego zawiera sposób organizowania spotkania mediacyjnego w punkcie, a postanowienia te powinny wynikać z przyjętej w powiecie organizacji zadań mediacyjnych, która została opisana w rozwinięciu **pkt 9a** oraz **pkt 9p** lub **9r**. W zależności od sposobu zorganizowania nieodpłatnej mediacji klauzule umowne powinny obejmować:

– obowiązek skierowania osób uprawnionych na specjalistyczny dyżur mediacyjny na obszarze tego samego powiatu, zgodnie z regulacjami art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy, wraz z ewentualnym wskazaniem, czy wykonawca jest zobowiązany jednocześnie do udzielenia osobie uprawnionej pomocy w rejestracji terminu spotkania z mediatorem podczas wyznaczonego w powiecie specjalistycznego dyżuru mediacyjnego. Pozwoli to wdrożyć w całym powiecie jednolity sposób organizacji tzw. „spotkań mediacyjnych”, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4;

lub

– zobowiązanie wykonawców do niezwłocznego powiadomienia koordynatora powiatowego (lub osoby obsługującej zapisy na dyżury) stosownie do art. 8 ust. 12 pkt 1 o potrzebie zorganizowania w danej sprawie tzw. „spotkania mediacyjnego”, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4. Powyższe zagwarantuje sprawne organizowanie spotkań mediacyjnych, w tym samym punkcie, w krótkim terminie od momentu zgłoszenia takiej potrzeby przez osobę uprawnioną.

W tym drugim przypadku w umowie z wykonawcą, o ile nie jest on mediatorem, należy przewidzieć pomniejszenie jego wynagrodzenia proporcjonalnie, gdy w czasie „jego” dyżurów zostanie zorganizowane w punkcie spotkanie, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4, prowadzone przez mediatora.

- Analogiczne klauzule, zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy, powinny znajdować się w umowie zawartej przez powiat z organizacją pozarządową, w której podmiot ten zobowiąże się, że współpracujący z nim prawnicy czy doradcy będą przestrzegać podobnych zasad związanych z konkretnym sposobem organizacji nieodpłatnej mediacji w danym powiecie.
- W treści umowy powiatu zawartej z mediatorem, będącym radcą prawnym i adwokatem, należy wysokość wynagrodzenia za przeprowadzenie mediacji uzależnić od liczby godzin przeznaczonych przez niego na świadczenie nieodpłatnej mediacji, a także wskazać szczegółowy sposób rozliczania pracy, z uwzględnieniem postanowień art. 6 ust 3 ustawy, chyba że mediator stale dyżuruje w ustalonych terminach.

Jeśli mediator nie dyżuruje w ustalonych terminach wówczas warto zawrzeć w umowie sposób organizowania spotkania mediacyjnego, w momencie zgłoszenia takiej potrzeby, w tym:

- maksymalny okres, w którym mediator zobowiązuje się stawić na spotkanie lub stałe ramy czasowe jego dyspozycyjności w tygodniu, sposób powiadamiania mediatora o potrzebie świadczenia nieodpłatnej mediacji,
- w jaki sposób i przez kogo zostanie powiadomiony i umówiony na posiedzenie z osobami uprawnionymi (czy przez służby powiatu czy bezpośrednio przez innych udzielających pomocy, w trakcie której wynikła potrzeba zorganizowania posiedzenia mediacyjnego).

Ewentualnie ze względu na trudność oszacowania z góry zapotrzebowania na mediację, umowa może mieć również charakter otwarty lub ramowy tj. nie przesądzać z góry godzin pracy, ale jedynie określać ramy i zasady organizowania tzw. spotkań mediacyjnych.

9k. CZAS MEDIOWANIA. Ile trwa tzw. spotkanie mediacyjne prowadzone przez mediatora?

Czas jednorazowego spotkania mediacyjnego ze stronami reguluje art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy, który określa, że jedno spotkanie z mediatorem podczas dyżuru nie może przekraczać połowy czasu trwania dyżuru, czyli 2 lub 2,5 godzin (gdy dyżury w powiecie zostały wydłużone na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy). Jednak liczba spotkań mediacyjnych w trakcie trwania jednego dyżuru nie jest ograniczona. Można zatem zorganizować dwie sesje mediacyjne tego samego dnia, prowadzone przez tego samego mediatora, jedną bezpośrednio po drugiej.

Zaś odnośnie łącznej liczby spotkań mediacyjnych ze stronami w tej samej sprawie ustawa nie nakłada limitów.

9l. KONKURS OFERT. Jak należy ogłosić konkurs ofert na realizację zadania publicznego NPP lub NPO, aby objąć zadanie nieodpłatnej mediacji jako obligatoryjne od 2020?

Jako, że zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3a i art. 3a ust. 2 nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmują także nieodpłatną mediację, w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert, na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity - Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.), na realizację w 2020 r. zadania publicznego w postaci nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego informację o rodzaju zadania, nie jest konieczne wskazywanie, że prowadzenie punktów NPP lub NPO obejmuje także nieodpłatną mediację.

Natomiast warto, aby w bieżącym roku powiat wskazał w ogłoszeniu konkursowym, że zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3a i art. 3a ust. 2 nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obligatoryjnie obejmują także nieodpłatną mediację, a organizacja pozarządowa powinna dysponować kadrą w postaci mediatora, o którym mowa w art. 4a ust 6 ustawy (co jest sprawdzane również na etapie wpisu na listy wojewody, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy).

9m. NIEOBOWIĄZKOWY WPIS NA LISTY WOJEWODY W ZAKRESIE NIEODPŁATNEJ MEDIACJI (dalej NM). Czy w przypadku zlecenia realizacji zadania określonego bez określenia specjalizacji dyżuru (tj. nieprzeznaczonego w szczególności na nieodpłatną mediację), podmiot składający ofertę na realizację zadania w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej powinien być wpisany na jednocześnie na dwie listy, tj. NPP i NM właściwego wojewody, natomiast w przypadku świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jednocześnie na listy NPO i NM właściwego wojewody?

Nie. Organizacje, które mają objąć prowadzenie punktu NPP i NPO - a nawet, w przypadku, gdyby był to punkt wyspecjalizowany w mediacji - nie są zobowiązane do odrębnego wpisu na listę, o której mowa w art. 11 d ust. 4 ustawy, tj. tzw. listę wojewódzką w zakresie nieodpłatnej mediacji. Wpis na listę wojewody, o której mowa w art. 11d ust. 1 w zakresie NPP lub NPO wiąże się z tym, że organizacja wykazała już możliwość świadczenia nieodpłatnej mediacji, poprzez udokumentowanie współpracy z kwalifikowanym mediatorem, o którym mowa w art. 4a ust. 6 (art. 11d ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3 pkt 2). Zatem nie jest konieczny osobny wpis na listę w zakresie świadczenia tylko nieodpłatnej mediacji, o której mowa w art. 11d ust 4.

Cel prowadzenia listy wojewódzkiej w zakresie świadczenia nieodpłatnej mediacji został wskazany w art. 11 ust. 6a: „W przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 13, jeżeli wszystkie dyżury w danym punkcie poświęcone będą jedynie nieodpłatnej mediacji, o powierzenie prowadzenia takiego punktu może ubiegać się również organizacja pozarządowa, w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b lub 22a

ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wpisana na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1, w zakresie prowadzenia nieodpłatnej mediacji”.

Zatem lista „mediacyjna” prowadzona przez wojewodę jest zarezerwowana jedynie dla podmiotów, które podejmą się świadczenia usług w punktach specjalistycznych poświęconych wyłącznie nieodpłatnej mediacji. Wymagania do dokonania wpisu na tę listę są odmienne, gdyż organizacja pozarządowa nie musi dysponować kadrą kwalifikowaną do oświadczenia pozostałych usług NPP i NPO, tj. przykładowo współpracą z radcami prawnymi, adwokatami lub doradcami ani magistrami prawa, i z tego względu nie może świadczyć żadnych pozostałych usług. Natomiast podmiot wraz z wnioskiem o wpis przedkłada umowy o współpracy z większą liczbą kwalifikowanych mediatorów, o którym mowa w art. 4a ust. 6 („posiada umowy zawarte co najmniej z trzema mediatorami” – art. 11d ust. 4 pkt 2 ustawy). Zatem lista w zakresie NM jest dedykowana podmiotom, które nie mają doświadczenia w samym poradnictwie, ale zdobyły znaczne doświadczenia i mają ugruntowany dorobek specjalistyczny, jako typowe ośrodki mediacyjne, zrzeszające mediatorów różnych zawodów.

Należy podkreślić, że brak organizacji pozarządowej wpisanej na listę w zakresie prowadzenia nieodpłatnej mediacji nie stoi na przeszkodzie, aby zorganizować w powiecie dyżur specjalizujący się w zakresie mediacji, w obu wariantach dopuszczonych w art. 8 ust. 13 ustawy: 1. wyłącznie mediacja; 2. mediacja (z włączeniem tzw. „spotkań mediacyjnych”) i pozostałe usługi NPP lub NPO, stosowanie do zgłaszanego zapotrzebowania. Dyżur taki może być powierzony każdej organizacji pozarządowej wpisanej na listę w zakresie NPP lub NPO, ponieważ taka organizacja musiała spełnić warunek, o którym mowa w art. 11d ust. 2 pkt 2 lub art. 11d ust. 3 pkt 2 (posiada umowę zawartą z mediatorem, o którym mowa w art. 4a ust. 6 ustawy)

[Zobacz również pkt 9h.](#)

9n. PRZYGOTOWANIE LOKALI. Jak przygotowywać lokale punktów w związku z wdrożeniem obowiązkowej nieodpłatnej mediacji w 2020 roku? 2 pytania:

9na. OZNAKOWANIE LOKALI. Czy każdy lokal, gdzie odbywa się dyżur NPP i NPO powinien być oznakowany, w sposób wskazujący, że świadczy się tam nieodpłatną mediację?

Tak, gdyż od roku 2020 nieodpłatna mediacja będzie świadczona na dyżurach każdego rodzaju. Obowiązek oznakowania każdego punktu tabliczką z informacją ze wzmianką o nieodpłatnej mediacji wynika z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492), zwanego dalej „rozporządzeniem”. Zatem od początku roku 2020 obowiązują 3 następujące rodzaje oznakowania lokali:

- Nieodpłatna pomoc prawna i mediacja
- Nieodpłatna poradnictwo obywatelskie i mediacja
- Nieodpłatna pomoc prawna, poradnictwo obywatelskie i mediacja.

Zobacz:

Propozycje gotowych afiszy do pobrania

<https://www.darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow/warianty-oznakowania-punktow/preview,3750.html>

9nb. WYPOSAŻENIE LOKALI. Czy każdy lokal gdzie udziela się NPP lub NPO powinien być dodatkowo wyposażony w stół i w miejsca do siedzenia?

Co do zasady tak, gdyż zgodnie z uregulowaniami § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w każdym lokalu w „przypadku prowadzenia w lokalu nieodpłatnej mediacji pomieszczenie wyposaża się w stół wraz z miejscami siedzącymi dla co najmniej czterech osób”. Jednak sformułowanie „prowadzenie w lokalu nieodpłatnej mediacji” należy rozumieć, jako usługę właściwych spotkań mediacyjnych, tj. przeprowadzenie mediacji, o której mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4 ustawy. Dlatego wskazanie lokali, w których niezbędne jest dodatkowe wyposażenie, gdyż może być tam prowadzona mediacja, zależeć będzie ściśle od ustaleń danego powiatu dotyczących sposobu organizacji nieodpłatnej mediacji w kolejnym roku - **zob. rozwinięcie w pkt 9a, a także w pkt 9p lub 9r.**

Na marginesie można wskazać, że przepisy wykonawcze nie precyzują konkretnych rozmiarów stołów, zatem można uznać, że przy czterech dodatkowych miejscach siedzących również stół o niewielkich rozmiarach (np. 80 x 80 cm) będzie wystarczający. Ponadto należy przyjąć, że przepis mówi o czterech dodatkowych miejscach do siedzenia. Konieczne jest więc też zapewnienie miejsca siedzącego osobie świadczącej nieodpłatną mediację.

9o. DOKUMENTACJA SPOTKAŃ MEDIACYJNYCH. Co należy zrobić z dokumentacją mediacji, które zostały rozpoczęte przed wdrożeniem systemu teleinformatycznego (przewidywane zakończenie mediacji za kilka tygodni)?

Ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej w art. 7 ust. 2, stanowi, że w przypadku, o którym mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4, kartę pomocy wypełnia się tylko raz, po zakończeniu mediacji, wskazując dodatkowo liczbę i łączny czas trwania posiedzeń mediacyjnych oraz wynik mediacji. Koresponduje z przepisem § 6 ust. 6 rozporządzenia, a także załącznikiem nr 2 do rozporządzenia - Wzór Karty Pomocy, przypis nr 5 do pola 5 karty pomocy A w brzmieniu: „Rubryki 5.1-5.3 wypełnić jednorazowo, po zakończeniu wszystkich spotkań mediacyjnych”.

Zatem dokumentację z mediacji w postaci jednorazowej karty pomocy A należałoby wprowadzić do systemu informatycznego do obsługi NPP i NPO z datą zakończenia spotkania mediacyjnego w danej sprawie.

9p. Szczegółowe omówienie PRZYKŁADU 1 - propozycji organizacji nieodpłatnej mediacji na 2020 nadesłanej przez powiat.

„Czy na terenie powiatu można zorganizować mediację w następujący sposób:

- w ramach funkcjonujących w powiecie 8 punktów NPP/NPO 1 punkt prowadzony przez przedstawicieli samorządu prawniczego będzie punktem specjalizującym się w przeprowadzaniu nieodpłatnej mediacji w myśl art. 8 ust. 9 ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 13 ustawy punkt ten będzie działał wg następującego grafiku:

- poniedziałek, wtorek, środa - tylko nieodpłatna mediacja

- czwartek, piątek - tylko nieodpłatne porady prawne.

- pozostałe punkty NPP/NPO (zarówno obsługiwane przez przedstawicieli samorządów prawnych, jak i prowadzone przez organizacje pozarządowe) nie będą posiadały specjalizacji, a usługi mediacji będą świadczyły w zakresie określonym w art. 4a ust. 1 pkt 1-3 oraz 5, a w razie zapotrzebowania na przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji zgodnie z art. 4a ust. 1 pkt 4 osoba uprawniona zostanie skierowana do punktu specjalistycznego. Nieodpłatną mediację w ograniczonym zakresie będą prowadziły osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczące nieodpłatne poradnictwo obywatelskie (art. 4a ust. 8 ustawy).

Czy w takim wypadku przypadku powiat może nie zawierać w konkursie ofert zapisów obligujących organizację pozarządową do zapewnienia prowadzenia nieodpłatnej mediacji w znaczeniu określonym w art. 4a ust. 1 pkt 4 ustawy?"

Nie. Powiat wyłaniając organizację pozarządową nie może zwolnić jej od świadczenia z początkiem roku od 2020 roku nieodpłatnej mediacji w każdym punkcie. Należy podkreślić, że nowa usługa nieodpłatnej mediacji, obowiązkowa od roku 2020 roku, jest świadczona zgodnie art. 3 ust. 1 pkt 3a w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) i stosownie do regulacji art. 3a ust. 2 w ramach nieodpłatnego poradnictwa prawnego (NPO). Koresponduje to z wymogiem przedłożenia przez każdą organizację pozarządową umowy z mediatorem przy wnioskowaniu o wpis na prowadzoną przez wojewodę listę organizacji pozarządowych uprawnionych do prowadzenia punktów na obszarze województwa (art. 11d ust. 2 pkt 2, ust. 3 pkt 2, ust. 4 pkt 2), jak również zobowiązaniem samorządów prawniczych do wskazania adwokatów lub radców prawnych do wykonania zadania nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym nieodpłatnej mediacji (art. 10 ust. 1 pkt 2). W związku z powyższym należy przyjąć, że ustawodawca nie ograniczył miejsc świadczenia nieodpłatnej mediacji, lecz przewidział świadczenie jej w każdego typu punktach, zarówno prowadzonych przez radców prawnych, adwokatów, jak i organizacje pozarządowe.

Z uwagi na powyższe nie jest możliwe pominięcie w konkursie ofert zapisów obligujących organizację pozarządową do zapewnienia prowadzenia nieodpłatnej mediacji w znaczeniu określonym w art. 4a ust. 1 pkt 4 ustawy.

Natomiast nie jest konieczne wskazywanie wprost w ogłoszeniu konkursowym, że prowadzenie punktów NPP lub NPO obejmuje także nieodpłatną mediację. Jednak warto, aby w bieżącym roku powiat wskazał w ogłoszeniu, że zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3a i art. 3a ust. 2 nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obowiązkowo obejmują także nieodpłatną mediację, a organizacja pozarządowa powinna dysponować kadrą w postaci mediatora, o którym mowa w art. 4a ust 6 ustawy (co jest sprawdzane również na etapie wpisu na listy wojewody, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy).

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że regulacja art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy zachęca powiaty do wyznaczenia przynajmniej jednego punktu albo jednego dyżuru o specjalizacji mediacja (w mniejszych powiatach wystarczające może być wyznaczenie pojedynczych dyżurów). Z takiego sposobu organizacji płyną korzyści organizacyjne, obejmujące ułatwienia rozliczeń czasu pracy wykonawców. Bowierni wykonawcy, którzy w toku świadczenia NPP lub NPO stwierdzili zapotrzebowanie osoby uprawnionej na mediację, zamiast organizowania w punkcie tzw. spotkania mediacyjnego z kwalifikowanym mediatorem (zgodnie z art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy o czasie trwania do 2 godzin), mają możliwość skierować tę osobę na specjalistyczny dyżur mediacyjny, o ile taki zorganizowano na obszarze powiatu. W punkcie tego typu osobą stale dyżurującą może być mediator, o którym mowa w art. 4a ust. 6 ustawy. Podobnie jak wszyscy inni wykonawcy, zgodnie z art. 4a ust. 8 ustawy jest on uprawniony i do świadczenia części usług świadczonych przed i po właściwych spotkaniach mediacyjnych, wskazanych w art. 4a ust. 1 pkt 1-3 oraz 4 ustawy. Jednak tylko osoba o kwalifikacjach mediatora będzie uprawniona do świadczenia kompletu usług z zakresu nieodpłatnej mediacji, włączając w to przeprowadzenie właściwej mediacji w formie spotkań mediacyjnych., o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4 ustawy.

Zatem wydaje się, że określenie szczegółowego sposobu zorganizowania kwestii dyżuru mediatora należy do powiatu. Należy bowiem przypomnieć, że zgodnie z regulacją art. 8 ust. 1 ustawy zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, o których mowa w art. 11 ust. 7 zdanie drugie, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.

W sytuacji, gdy powiat zapewni choć jeden specjalistyczny dyżur mediacyjny, koordynator powiatowy (lub osoba obsługująca zapisy na dyżury) może przekazać realizatorom usług wytyczne odnośnie przekierowania na taki dyżur osób, które zgłoszą zapotrzebowanie na tzw. spotkania mediacyjne stosownie do opcji wskazanej w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy, a dodatkowo zobowiązać wykonawców odpowiednimi postanowieniami umownymi. Sposobność ku temu wynika z art. 6 ust. 2

pkt 6a ustawy, zgodnie z którym umowa zawiera w szczególności „sposób zorganizowania w punkcie spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1”. Przy omawianym sposobie organizacji mediacji, przede wszystkim w oparciu o regulację art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy, osobne spotkanie z mediatorem wskazanym przez ORA, OIRP lub mediatorem współpracującym z organizacją pozarządową będzie organizowane w danym punkcie tylko w przypadku, gdy osoba uprawniona nie będzie mogła zostać przekierowana na taki dyżur specjalistyczny. Przykładem takiej sytuacji będzie konieczność wyłączenia osoby mediatora opisana w art. 4a ust. 7 ustawy albo w innych sytuacjach związanych z brakiem bezstronności w tej konkretnej sprawie.

Zaletami ww. rozwiązania jest możliwość ogłoszenia konkursu na oferty organizacji pozarządowych na prowadzenie punktu ze specjalistycznym dyżurem mediacyjnym, a następnie wyłonienie oferty organizacji z ugruntowanym dorobkiem w zakresie prowadzenia mediacji, i dysponującej w tym zakresie doświadczoną kadrą, bądź też skorzystanie z propozycji przedstawionej przez samorząd prawniczy, dotyczącej osoby mediatora (będącego jednocześnie radcą prawnym lub adwokatem), która poza odpowiednią dokumentacją kwalifikacji mediatora prezentuje konkretny dorobek w dziedzinie mediacji. Co należy podkreślić w tym miejscu, wyznaczenie dyżurowi konkretnej specjalizacji nie blokuje możliwości świadczenia również porad o innej tematyce, jeśli nie byłoby ciągłego zapotrzebowania na usługi mediacyjne, a osoba dyżurująca posiadałaby kwalifikacje dodatkowe oprócz uprawnień mediatora.

Zatem przy założeniu, że większość tzw. spotkań mediacyjnych w danym powiecie będzie odbywać się jedynie na konkretnych wyznaczonych dyżurach mediacyjnych, można przyjąć, iż dopuszczalne jest zapewnienie dodatkowego wyposażenia lokalu przede wszystkim w tych punktach, w których jest świadczona nieodpłatna mediacja. Pogląd taki znajduje uzasadnienie w brzmieniu § 5 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia, zgodnie z którym „w przypadku prowadzenia w lokalu nieodpłatnej mediacji, pomieszczenie wyposaża się w stół wraz z miejscami siedzącymi dla co najmniej czterech osób”. Przypuszczenie, że większość wizyt poświęconych mediacji będzie odbywać się na dyżurach specjalistycznych jest o tyle uzasadnione, że system rejestracji wizyt osób uprawnionych również uprawdopodobnia zapisy osób zainteresowanych mediacją bezpośrednio na takie dyżury.

Na marginesie należy zaznaczyć, że wyznaczenie dyżurowi specjalizacji nie blokuje możliwości świadczenia usług innego typu, jeśli nie byłoby ciągłego zapotrzebowania na usługi mediacyjne, o ile osoba dyżurująca posiadałaby dodatkowe kwalifikacje do uprawnień mediatora, o którym mowa w art. 4a ust. 6.

9r. Szczegółowe omówienie PRZYKŁADU 2 – wariantów organizacji nieodpłatnej mediacji na 2020 nadesłanych przez powiat.

„Jak w świetle regulacji art. 8 ust. 11-13 ustawy można zorganizować mediację: czy należy to rozumieć w ten sposób, że:

- 1) **każdy punkt NPP i NPO musi spełniać warunki lokalowe**, aby można było w nim przeprowadzić mediację i w każdym punkcie powinna być możliwość przeprowadzenia mediacji, jeżeli zajdzie taka potrzeba, czy
- 2) **spośród (w moim przypadku) 8 punktów prowadzonych przez organizacje pozarządowe (4 NPP i 4 NPO) np. 2 punkty NPP ustanawiamy punktami NPP ze specjalizacją mediacja i w tych punktach przeprowadzane są mediacje, a jeżeli zajdzie taka potrzeba, to także w innych punktach. Wszystkie mediacje kierujemy do tych 2 punktów ze specjalizacją mediacji. W punktach NPP ze specjalizacją mediacja udzielana jest oczywiście nieodpłatna pomoc prawna, a gdy zostanie zgłoszona potrzeba mediacji, to organizujemy ją w jednym z 2 punktów ze specjalizacją mediacja. W tym przypadku pozostałe punkty nie muszą spełniać warunków lokalowych do przeprowadzenia mediacji.**”

Nowa usługa nieodpłatnej mediacji, obowiązkowa od roku 2020 roku, jest świadczona zgodnie art. 3 ust. 1 pkt 3a w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) i stosownie do regulacji art. 3a ust. 2 w ramach nieodpłatnego poradnictwa prawnego (NPO). Koresponduje to z wymogiem przedłożenia

przez każdą organizację pozarządową umowy z mediatorem przy wnioskowaniu o wpis na prowadzoną przez wojewodę listę organizacji pozarządowych uprawnionych do prowadzenia punktów na obszarze województwa (art. 11d ust. 2 pkt 2, ust. 3 pkt 2, ust. 4 pkt 2), jak również zobowiązaniem samorządów prawniczych do wskazania adwokatów lub radców prawnych do wykonania zadania nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym nieodpłatnej mediacji (art. 10 ust. 1 pkt 2). W związku z powyższym należy przyjąć, że ustawodawca nie ograniczył miejsc świadczenia nieodpłatnej mediacji, lecz przewidział świadczenie jej w każdego typu punktach, zarówno prowadzonych przez radców prawnych, adwokatów, jak i organizacje pozarządowe.

Niemniej jednak przy zachowaniu określonych warunków zasadne wydaje się skorzystanie z koncepcji organizacji mediacji przedstawionej w punkcie drugim.

Po pierwsze można bowiem zgodzić się, że regulacja art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy zachęca powiaty do wyznaczenia przynajmniej jednego punktu albo jednego dyżuru o specjalizacji mediacja (w mniejszych powiatach wystarczające może być wyznaczenie pojedynczych dyżurów). Z takiego sposobu organizacji płyną korzyści organizacyjne, obejmujące ułatwienia rozliczeń czasu pracy wykonawców. Bowiem wykonawcy, którzy w toku świadczenia NPP lub NPO stwierdzili zapotrzebowanie osoby uprawnionej na mediację, zamiast organizowania w punkcie tzw. spotkania mediacyjnego z kwalifikowanym mediatorem (zgodnie z art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy o czasie trwania do 2 godzin), mają możliwość skierować tę osobę na specjalistyczny dyżur mediacyjny, o ile taki zorganizowano na obszarze powiatu. W punkcie tego typu osobą stale dyżurującą może być mediator, o którym mowa w art. 4a ust. 6 ustawy. Podobnie jak wszyscy inni wykonawcy, zgodnie z art. 4a ust. 8 ustawy jest on uprawniony i do świadczenia części usług świadczonym przed i po właściwych spotkaniach mediacyjnych, wskazanych w art. 4a ust. 1 pkt 1-3 ustawy oraz Jednak tylko osoba o kwalifikacjach mediatora będzie uprawniona do świadczenia kompletu usług z zakresu nieodpłatnej mediacji, włączając w to przeprowadzenie właściwej mediacji w formie spotkań mediacyjnych, o których mowa w art. 4a ust. 1 pkt 4 ustawy.

Warto w tym miejscu zachęcić do przeprowadzenia ponownej analizy, czy przy planowaniu harmonogramu konieczne jest przesądzenie z góry, że dyżury o specjalizacji mediacja mają być poświęcone wyłącznie mediacji. Podkreślić należy, jak wskazano w piśmie DSF-XI.690.313.2019 z dnia 1.10 br., że „wyznaczenie specjalizacji danego punktu lub pojedynczego dyżuru nie wyklucza świadczenia w tym punkcie usług z innych dziedzin lub innym grupom osób uprawnionych. Powyższe ma zastosowanie również w przypadku art. 8 ust. 13 ustawy, który dotyczy nieodpłatnej mediacji”.

Biorąc pod uwagę powyższe, a także w trosce o efektywne wykorzystanie funduszy publicznych oraz w związku z trudnością w oszacowaniu z góry popytu na nową usługę nieodpłatnej mediacji, w okresie rozpoczęcia jej upowszechniania, być może dobrym rozwiązaniem byłoby nie tylko „ostrożne” wyznaczenie początkowo specjalizacji mediacja dla pojedynczych dyżurów, ale również założenie, że przy braku odpowiedniej liczby chętnych na tę usługę może być tam świadczona także pomoc prawna z innych dziedzin. Wydaje się to rozwiązaniem celowym szczególnie wtedy, gdy punkt będzie prowadzony przez przedstawicieli samorządu prawniczego, zatem dyżurujący najczęściej mediator, o którym mowa w art. 4a ust. 6 ustawy będzie jednocześnie posiadał tytuł radcy prawnego lub adwokata.

Należy jednak podkreślić, że określenie szczegółowego sposobu zorganizowania kwestii dyżuru mediatora należy do powiatu. Zgodnie z regulacją art. 8 ust. 1 ustawy zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, o których mowa w art. 11 ust. 7 zdanie drugie, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.

Odnosząc się zaś propozycji wytycznych w sytuacji, gdy powiat zapewni choć jeden specjalistyczny dyżur mediacyjny, koordynator powiatowy (lub osoba obsługująca zapisy na dyżury) może przekazać realizatorom usług wytyczne odnośnie przekierowania na taki dyżur osób, które zgłoszą zapotrzebowanie na tzw. spotkania mediacyjne stosownie do opcji wskazanej w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy, a dodatkowo zobowiązać wykonawców odpowiednimi postanowieniami umownymi. Sposobność ku temu wynika z art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy, zgodnie z którym umowa zawiera w szczególności „sposób zorganizowania w punkcie spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1”. Przy omawianym sposobie organizacji mediacji, przede wszystkim w oparciu o regulację art. 8 ust. 12 pkt 2 ustawy, osobne spotkanie z mediatorem wskazanym przez ORA, OIRP lub mediatorem

współpracującym z organizacją pozarządową będzie organizowane w danym punkcie tylko w przypadku, gdy osoba uprawniona nie będzie mogła zostać przekierowana na taki dyżur specjalistyczny. Przykładem takiej sytuacji będzie konieczność wyłączenia osoby mediatora opisana w art. 4a ust. 7 ustawy albo innych związanych z brakiem bezstronności w tej konkretnej sprawie.

Zaletami ww. rozwiązania jest możliwość ogłoszenia konkursu na oferty organizacji pozarządowych na prowadzenie punktu ze specjalistycznym dyżurem mediacyjnym, a następnie wyłonienie oferty organizacji z ugruntowanym dorobkiem w zakresie prowadzenia mediacji, i dysponującej w tym zakresie doświadczoną kadrą, bądź też skorzystanie z propozycji przedstawionej przez samorząd prawniczy, dotyczącej osoby mediatora (będącego jednocześnie radcą prawnym lub adwokatem), która poza odpowiednią dokumentacją kwalifikacji mediatora prezentuje konkretny dorobek w dziedzinie mediacji. Co należy podkreślić w tym miejscu, wyznaczenie dyżurowi konkretnej specjalizacji nie blokuje możliwości świadczenia również porad o innej tematyce, jeśli nie byłoby ciągłego zapotrzebowania na usługi mediacyjne, a osoba dyżurująca posiadałaby kwalifikacje dodatkowe, oprócz uprawnień mediatora.

Z uwagi na powyższe przy założeniu, że większość tzw. spotkań mediacyjnych w danym powiecie będzie odbywać się jedynie na wyznaczonych specjalistycznych dyżurach mediacyjnych, można przyjąć, iż dopuszczalne jest zapewnienie dodatkowego wyposażenia lokalu przede wszystkim w tych punktach, w których jest świadczona nieodpłatna mediacja. Pogląd taki znajduje uzasadnienie w brzmieniu § 5 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia, zgodnie z którym „w przypadku prowadzenia w lokalu nieodpłatnej mediacji, pomieszczenie wyposaża się w stół wraz z miejscami siedzącymi dla co najmniej czterech osób”. Przypuszczenie, że większość wizyt poświęconych mediacji będzie odbywać się na dyżurach specjalistycznych jest to o tyle uzasadnione, że system rejestracji wizyt osób uprawnionych również uprawdopodobnia zapisy osób zainteresowanych mediacją bezpośrednio na takie dyżury.

Jednak z uwagi na wspomniane wyłączenia osoby mediatora, konieczne jest nieograniczenie zaopatrzenia w dodatkowe wyposażenie jednego tylko lokalu, a stworzenie możliwości choćby okresowego doposażenia wybranych lokali innych punktów w stół z miejscami siedzącymi (nawet nie na stałe), w których także może być konieczne organizowanie tzw. spotkań mediacyjnych. Na marginesie można wskazać, że przepisy wykonawcze nie precyzują konkretnych rozmiarów stołów, zatem można uznać, że przy czterech dodatkowych miejscach siedzących również stół o niewielkich rozmiarach (np. 80 na 80 cm) będzie wystarczający.